

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **Z.P.**,
skazanego z art. 148 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 11 grudnia 2024 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 10 października 2023 r., sygn. akt II AKa 120/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie
z dnia 8 maja 2023 r., sygn. akt II K 119/22,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

[WB]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 8 maja 2023 r., sygn. akt II K 119/22, Z.P. został uznany za winnego tego, że w nocy z 28 stycznia 2006 r. na 29 stycznia 2006 r. w P., gmina K., woj. [...], działając z zamiarem bezpośrednim zabójstwa E.K., zadawał pokrzywdzonej uderzenia po ciele, stosował kolankowanie

oraz duszenie, czym spowodował u pokrzywdzonej obrażenia ciała w postaci podbiegnięć krwawych w powłokach miękkich głowy i w prawym mięśniu skroniowym, pobiegnięć krwawych szyi podbródka i przedniej powierzchni klatki piersiowej, obustronnych podbiegnięć krwawych pleców, złamania chrząstki tarczowej z podbiegnięciem krwawym w otoczeniu, złamania czterech żeber po stronie prawej, czego następstwem było pęknięcie śledziony z krwotokiem do jamy otrzewnowej, które to obrażenia stanowiły ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, wskutek czego pokrzywdzona utraciła przytomność, a następnie po podłożeniu ognia w domu pokrzywdzonej, spowodował u E. K. obrażenia ciała w postaci oparzenia i osmalenia powłok ciała, po czym pozostawił pokrzywdzoną nieprzytomną i niezdolną do ucieczki w jej domu, gdzie wskutek działania tlenku węgla, poniosła śmierć wskutek połączenia toksycznego działania tlenku węgla i wstrząsu oparzeniowego,

tj. przestępstwa z art. 148 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 25 lat pozbawienia wolności; ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądzono od oskarżonego na rzecz K.K. kwotę 50 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzuty błędu w ustalanie faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i naruszenia prawa procesowego (art. 7 k.p.k.), które miały istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia oraz rażącej niewspółmierności kary – wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnianie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie zmianę opisu czynu i ustalenie, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym zabójstwa E.K. i wymierzenie kary 15 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 10 października 2023 r., sygn. akt II AKa 120/23, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od wyroku Sądu II instancji kasację wniósł obrońca skazanego, podnosząc zarzuty rażącego naruszenia przepisów postępowania, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia:

„1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte rozpoznanie sprawy w granicach wyznaczonych w środku odwoławczym, bowiem z

uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia nie wynika, ażeby wszystkie zarzuty apelacyjne były przedmiotem rozważań Sądu, wskazanie jedynie przez Sąd II instancji, iż zarzuty wskazane przez obrońcę w apelacji stanowią bezprzedmiotową polemikę z prawidłowo ustalonym stanem faktycznym i prawnym, poprzez brak rzetelnego ustosunkowania się do każdego z zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy oskarżonego i ogólnikowego odwołania się do trafności ustaleń, ocen i poglądów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, co w rezultacie doprowadziło do ugruntowania błędnego poglądu przez Sąd Odwoławczy, że wyrokowanie pierwszoinstancyjne zostało oparte o całokształt okoliczności, a wszystkie wymogi w zakresie uzasadnienia wyroku zostały spełnione;

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez nienależyte rozpoznanie przez Sąd Odwoławczy zarzutu ewidentnego naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przez Sąd I instancji, co doprowadziło w konsekwencji do zaaprobowania całkowicie dowolnej oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji, tj. wyjaśnień oskarżonego, który od początku postępowania nie przyznawał się do zarzucanego czynu – którym Sąd I instancji nie dał wiary;

3. art. 433 § 1 k.p.k. poprzez nierzetelne ustosunkowanie się przez Sąd II instancji do wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji, a mianowicie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych oraz zarzutu dowolnej oceny materiału dowodowego poprzez zaniechanie wskazania przyczyn, dla których Sąd uznał za wiarygodne dowody, na podstawie których Sąd I instancji oparł swoje ustalenia stanu faktycznego — tymczasem granice kontroli odwoławczej winny być wyznaczone przez granice środka odwoławczego, a nie przez dowolną decyzję Sądu w tym zakresie,

4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 4 k.p.k. poprzez zaakceptowanie przez Sąd Odwoławczy wyroku Sądu I instancji, który został wydany w drodze pominięcia istotnych dowodów ujawnionych w toku rozprawy głównej - a mianowicie wyjaśnień oskarżonego, w sytuacji gdy orzeczenie o winie Z.P. popełnienia zarzucanego mu czynu zostało oparte wyłącznie na poszlakach i dowodach obciążających w postaci m.in. opinii z zakresu genetyki sądowej oraz pomówieniach lokalnej społeczności, wykazujących szereg sprzeczności, z

pominięciem dowodów korzystnych dla skazanego, poddających w wątpliwość jego sprawstwo w przypisanych mu przestępstwach, które to wątpliwości nie zostały rozstrzygnięte na jego korzyść;

5. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. oraz 4 k.p.k. wobec dowolnej i sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny zgromadzonego materiału dowodowego, naruszenia zasady *in dubio pro reo* poprzez oparcie orzeczenia o winie Z.P. tylko na wybiórczych dowodach obciążających wyżej wymienionego oskarżonego przy braku rozstrzygnięcia na korzyść nie dających się usunąć wątpliwości”.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu Sądowi.

Prokurator w odpowiedzi na kasację, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w oczywistym stopniu, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie przypomnieć należy, że „kasacja stanowi nadzwyczajny, ściśle sformalizowany środek zaskarżenia a jego rolą jest eliminacja z porządku prawnego orzeczeń zapadłych z rażącym naruszeniem prawa materialnego lub procesowego (art. 523 § 1 k.p.k.). Postępowanie przed Sądem Najwyższym nie stanowi kontynuacji postępowania przed sądami powszechnymi i Sąd ten nie jest tzw. sądem trzeciej instancji. W toku postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy nie jest również uprawniony do weryfikacji prawidłowości ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego kasacją wyroku, a wyłącznie tego, czy jest on obarczony wspomnianymi wyżej, rażącymi naruszeniami prawa. Taka sytuacja nie jest tożsama z tym, że dane orzeczenie nie odpowiada oczekiwaniom strony postępowania” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2024 r., II KZ 32/24, LEX nr 3752624*). W przypadku zatem kwestionowania jakości kontroli

instancyjnej obowiązkiem autora kasacji jest wykazanie uchybień, które dawałyby podstawę do stwierdzenia, że przeprowadzona kontrola odwoławcza była pobieżna lub wręcz iluzoryczna, co dopiero mogłoby prowadzić do stwierdzenia rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k., skutkującego koniecznością wzruszenia prawomocnego orzeczenia. W przypadku, w którym Sąd *ad quem* odniósł się do wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji i przedstawił swoje stanowisko, argumentując dlaczego uznał je za niezasadne, dla stwierdzenia wadliwości kontroli instancyjnej niezbędne jest wykazanie zasadniczych błędów lub luk w rozumowaniu Sądu. Nie może natomiast przynieść oczekiwanego rezultatu wywód o charakterze polemicznym, w którym obrońca skazanego nie zgadzając się ze stanowiskiem Sądu, prezentuje własny pogląd np. co do oceny dowodów, ich przeprowadzenia, czy wymowy dla ustaleń faktycznych w sprawie.

Przechodząc na grunt realiów procesowych rozpoznawanej sprawy należy zauważyć, że Sąd odwoławczy odniósł się do wszystkich zarzutów apelacyjnych obrońcy, w tym także – wbrew temu, co wskazuje obrońca na s. 5 kasacji – do zarzutu rażącej niewspółmierności kary (pkt 3 – ad 3 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Autor kasacji w najmniejszym nawet stopniu nie wykazał wadliwości kontroli instancyjnej, a tym bardziej takiej, która prowadziłaby do stwierdzenia rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k., mogącego mieć istotny wpływ na treść wyroku. Rozważania skarżącego mają charakter jednoznacznie polemiczny, zawierają własną ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów (wyjaśnień skazanego, zeznań świadków, opinii z zakresu genetyki sądowej) bez wykazania faktycznej wadliwości dokonanej przez Sąd *ad quem* weryfikacji dowodów oraz poczynionych na ich podstawie przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych.

Jeśli chodzi o kwestię przypisania skazanemu zamiaru bezpośredniego zabójstwa, to Sąd odwoławczy miał podstawy, by zaaprobować to ustalenie, bazując na ustaleniu zachowania Z.P., który „po skatowaniu pokrzywdzonej zgromadził wokół niej materiały łatwopalne i wzniecił pożar” (pkt 3, ad 2 części motywacyjnej wyroku Sądu odwoławczego). Oczywiście jest bowiem to, że w tych okolicznościach skazany musiał chcieć śmierci pokrzywdzonej, co w nauce prawa karnego określa się jako tzw. zamiar konieczny. Nie może też przynieść

oczekiwanego przez obrońcę skazanego rezultatu wyrażanie krytycznej opinii na temat jakości uzasadnienia, którego przecież poziom szczegółowości zależy od realiów faktycznych i procesowych sprawy, jakości uzasadnienia Sądu I instancji oraz rozpoznawanej apelacji. Na koniec należy zaznaczyć, że ostatni zarzut kasacyjny jest z gruntu chybiony, albowiem Sąd odwoławczy nie dokonywał oceny dowodów ani nie czynił ustaleń faktycznych, a poza tym zawiera konstrukcyjną sprzeczność, wyrażającą się w połączeniu zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. z obrazą art. 5 § 2 k.p.k. (zob. *np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2024 r., II KK 404/24, LEX nr 3774033*).

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, zwalniając jednocześnie skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

[WB]

[a.ł]